

Vilh. Milthers

11. november 1865—31. marts 1962

Statsgeolog, dr. phil. Vilh. Milthers var medlem af Det Kongelige Danske Geografiske Selskabs råd i 46 år — fra han i 1916 indvalgte, og til han døde i sit 97. år. I hele denne lange periode omfattede han vort Selskab med aldrig svigtende interesse, og i rådets forhandlinger deltog han aktivt lige med undtagelse af de aller-sidste år. Den levende sans for geologiske og geomorfologiske problemer, der var baggrunden for hans forskningsindsats, bevarede han på forunderlig vis usvækket i den høje alderdom; det samme kunne siges om hans interesse for centrale geografiske problemer. Det var således på direkte foranledning af Vilh. Milthers, at der i 1953 blev arrangeret en foredragsaften over emnet: Verdenskortet i flyvningens tidsalder. På et rådsmøde havde Milthers foreslået en omtale af de nye kortprojektioner, der var en følge af flyvningens eventyrlige udvikling i almindelighed og af luftnavigationens specielle krav i særdeleshed. Da disse korttyper kunne forudses at måtte fremkalde en radikal ændring i almenhedens opfattelse af globale beliggenhedsforhold, anså Milthers det for en opgave for Geografisk Selskab at give medlemmerne en orientering derom. Dette forslag var et talende eksempel på det 88-årige rådsmedlems friske medleven i tidens aktuelle problemer.

Vilh. Milthers' livsgerning blev gjort i dansk geologis tjeneste, og hans indsats her prægede en epoke. Når skildringen af denne i Garboes fremstilling af dansk geologisk forskningshistorie er illustreret med 3 portrætfotografier af Milthers — som ung, som midaldrende og som ældre — er det særdeles velmotiveret. Som ganske ung assistent i Danmarks geologiske Undersøgelse nåede han under feltarbejdet i Odsherred til erkendelse af de vældige bakkebuers dannelse som israndslandskaber, morænevolde presset op foran de gletsjertunger, der ved deres erosion havde frembragt Lammefjords og Sidingefjords lavninger. Denne opfattelse betød, da den blev fremsat i begyndelsen af 90-erne, et radikalt brud med traditionel tankegang, idet istidsteorien dengang endnu langt fra var trængt igennem som forklaringsmulighed ved videnskabelig landskabstolkning. Når Odsherred nu i almindelig opfattelse be-

tragtes som det bedste skoleeksempel på en glacial landskabsserie i Danmark, er det et talende vidnesbyrd om, i hvor høj grad Milthers' pionergerning har båret frugt. Som moden forsker behandlede han vort land, egn for egn, og som ældre samlede han sit store fond af viden i den systematiske og regionale beskrivelse: Det danske Istidslandskabs Terrænformer og deres Opståen, storværket, der i 1948 udkom som resultat af den 83-årige forskers travle otiumår. I 1956 blev Milthers æresdoktor ved Københavns Universitet.

Gennem sin tolkning af de danske terrænformer fik Milthers en overordentlig stor indflydelse på dansk geografi, såvel skolegeografien som den geografiske forskning. Når det nu med rette kan siges, at dansk geografiundervisnings behandling af de danske landskaber på alle skoletrin ligger på et højt niveau, har Milthers en meget væsentlig del af æren derfor. Generationer af danskere er blevet fortrolige med deres lands tilblivelse takket være hans indsats.

For dansk geografisk forskning har Milthers haft den største indflydelse. Som ekskursionsleder formåede han under diskussioner i terrænet at sætte de unge i gang med opgaver, og gennem vejledende samtaler stillede han sin rige erfaring til rådighed. Undertegnede erkender i dyb beundring sin store taknemmelighedsgæld til Milthers, til hans inspirerende arbejder og til hans ranke forskerpersonlighed.

I Det Kongelige Danske Geografiske Selskab vil vi savne den gamle statsgeolog, og Vilh. Milthers' betydning for Danmarks geografi vil altid blive mindet i ærbødighed.

Axel Schou.
